

Marianne Holm Pedersen

Marianne Holm Pedersen er ansat som forsker i National-samlingsafdelingen på Det Kongelige Bibliotek med særlig tilknytning til Dansk Folkemindesamling. Hendes forskning omhandler blandt andet sammenhængen mellem social praksis og tilhørsforhold til bestemte lokaliteter. I 2009-2010 var hun projektkoordinator på den elektroniske spørgeskemaundersøgelse Lokaleliv.dk.

DIGITAL INDSAMLING SOM METODE: ERFARINGER FRA UNDERSØGELSEN LOKALELIV.DK

Mange arkiver i Norden eksperimenterer i disse år med indsamling på nettet. I 2009-2010 udførte Dansk Folkemindesamling i samarbejde med en række arkiver og museer i Danmark den elektroniske spørgeskemaundersøgelse Lokaleliv.dk. Undersøgelsen fokuserede på almindelige menneskers fritidsaktiviteter i deres lokalsamfund og de fællesskaber, der er knyttet hertil. Det indsamlede materiale dokumenterer et rigt og mangfoldigt liv af lokale aktiviteter forskellige steder i Danmark, men det har i det efterfølgende arbejde vist sig, at det ikke er så nemt at analysere materialet. Denne artikel undersøger de begrebsmæssige og metodiske problemstillinger forbundet med Lokaleliv.dk og diskuterer på den baggrund fordele og ulemper ved digital indsamling.

Et centralt formål for de kulturhistoriske arkiver i Norden er at indsamle og dokumentere immateriel kultur blandt almindelige mennesker i nutidens samfund. Et lige så centralt formål er at forske i emner, der knytter sig til dette overordnede tema. Hvordan denne indsamling og forskning skal foregå, er imidlertid et spørgsmål, der relaterer sig til arkivernes forskningsmæssige fokus, politiske prioriteringer og økonomiske ressourcer. En af de klassiske metoder til indsamling har været den etnologiske spørgeliste, der traditionelt er blevet sendt

til faste meddelere, der skriftligt besvarede spørgsmålene og returnerede dem per post. Denne metode er blevet prist som en hurtig og billig måde at indsamle et større materiale på. Samtidig er den dog også blevet kritiseret for en række metodiske mangler. I praksis er metoden i dag udfordret, da antallet af faste meddelere svinder, og graden af interaktioner på de digitale medier er øget. Disse og andre forhold gør, at mange arkiver i dag arbejder med at nytænke, hvordan indsamling skal foregå i fremtiden.

Dansk Folkemindesamling udførte i 2009-2010 i samarbejde med en række arkiver og museer i hele Danmark den internetbaserede spørgeskemaundersøgelse *Lokaleliv.dk*. Spørgeskemaet fokuserede på almindelige menneskers fritidsaktiviteter og det sociale samvær, som er knyttet hertil. Undersøgelsen havde til formål at indsamle viden om, hvilke frivillige aktiviteter, der foregår i de forskellige lokalsamfund rundt omkring i Danmark. Den skulle også undersøge, hvordan fællesskaber opstår lokalt. Derudover udgjorde spørgeskemaet et eksperiment i forhold til indsamling på nettet. Spørgeskemaet fik over 2000 besvarelser og var i den forstand en succes, der rakte langt ud over målsætningen på 1000 svar. De indsamlede resultater dokumenterer et rigt og mangfoldigt liv af lokalsamfund over hele landet.¹ I arbejdet med undersøgelsen har det dog vist sig, at det ikke er så nemt at analysere materialet.

På baggrund af de første erfaringer med Lokaleliv.dk er formålet med denne artikel at bidrage til en diskussion af både fordele og ulemper ved digital indsamling. En af bevæggrundene for undersøgelsen var, at mens der findes megen viden om dansk kulturhistorie, når det gælder bygninger, genstande, prominente personer eller natur, er der næsten ingen dokumenteret viden om det levede hverdagsliv i Danmark, som det ser ud i begyndelsen af det nye årtusind. Det spørgsmål, jeg imidlertid vil rejse her, er, hvilket perspektiv på 'det levede liv' i lokalområdet et sådant elektronisk spørgeskema kan bidrage med? Artiklen fokuserer således på de begrebsmæssige og metodiske problemstillinger forbundet med undersøgelsen, som jeg vil diskutere ved hjælp af en gennemgang af undersøgelsens foreløbige resultater.² Da Lokaleliv.dk er inspireret af den etnologiske spørgeliste, starter jeg med en kort diskussion af spørgelisten som metode.

---

1 Materialet opbevares på en server på Dansk Folkemindesamling, Det Kongelige Bibliotek. Det er tilgængeligt for de arkiver og museer, der deltog i undersøgelsen. Desuden kan forskere søge om tilladelse til at anvende materialet.

2 Som nyansat forsker på Dansk Folkemindesamling på Det Kongelige Bibliotek blev jeg projektkoordinator på Lokaleliv.dk, mens den blev udført, men jeg var ikke med i det forberedende forløb, hvor undersøgelsen blev planlagt og udarbejdet. Min egen rolle er således både at være deltager og udenforstående, og det er fra dette dobbeltperspektiv, jeg vil diskutere undersøgelsen.

Spørgelisten som metode

Spørgelisten er en klassisk metode i etnologisk forskning på arkiver og museer. I Norden har etnologer og folklorister siden begyndelsen af 1900-tallet udsendt spørgelister til faste meddelere om de emner, som de gerne ville undersøge.³ I Danmark er dette arbejde især kendt fra Nationalmuseets Etnologiske Undersøgelser (NEU), som siden 1939 har indsamlet over 41.000 beretninger og erindringer fra enkeltpersoner (<http://natmus.dk/salg-og-ydelser/museumsfaglige-ydelser/biblioteker-og-arkiver/danmarks-nyere-tids-arkiver/>). Dansk Folkemindesamling udsendte fra 1908 og frem til begyndelsen af 1940'erne en række spørgelister, der fokuserede på spørgsmål i relation til emnerne viser, eventyr og historier, sagn og tro samt fester. Herefter blev metoden droppet indtil 1990'erne, hvor enkelte spørgelister om kalenderritualer og nationale symboler blev produceret. Efterfølgende har der været to forsøg med digitale spørgelister, "Lokale og regionale forskelle", som fandt sted i 2007-2008, og "Lokaleliv.dk" 2009-2010.

Spørgelister beskæftiger sig i dag med et bredt udvalg af emner, der relaterer sig til almindelige menneskers hverdag på tværs af sociale og geografiske skel.⁴ Af eksempler kan nævnes "Påske" (Institutet för språk och folkminne), "Katte" (Norsk Etnologisk Granskning) eller "Cykling" (Folkklivsarkivet i Lund). Mens spørgelisterne fra det tidlige 20. århundrede var funderede i teoretiske antagelser om kulturens udbredelse og spredning, har den senere tids praksis ikke på samme måde rod i et samlende koncept. Et fælles kendetegn er dog, at der er et stærkt fokus på meddelerens subjektive fremstillinger som fortællinger.⁵ I modsætning til andre forskningsprojekter, hvor forskeren som regel opsøger personer med en særlig viden eller i det mindste et forhold til det emne, forskeren undersøger, udsendes spørgelister til mennesker, der ikke nødvendigvis ved noget om det, de bliver spurgt om.⁶ Spørgelisternes forholdsvis åbne spørgsmål bliver præsenteret som en form for inspirationskilde, som meddelerne kan bruge som udgangspunkt til selv at udforme deres svar. Det er således de personlige erfaringer, der vægtes, og meddeleren kan selv udforme sit svar, som han/hun ønsker.

I det 21. århundrede er spørgelisten i et vist omfang en truet størrelse, da forskellige forhold rejser en række spørgsmål til metoden. For det første er det for arkiver og museer i dag en udfordring at finde meddelere. Det er ikke usædvanligt, at nordiske arkiver 3-4 gange om året har udsendt en spørgeliste til deres faste meddelere, som har besvaret dem og sendt dem tilbage til arkivet. Disse faste meddelere forsvinder langsomt af ganske naturlige årsager, da en stor del af dem stammer fra den ældre generation. Det er svært at skaffe yngre meddelere, der i

---

3 Hagström og Marander-Eklund 2005.

4 Skjelbred 2006, s. 25.

5 Se fx diskussionerne i Nilsson et. al. 2003; Moestue 2000, s. 11-14.

6 Waldetoft 2003, s. 11.

en travl hverdag ikke nødvendigvis prioriterer jævnlige at tage sig tid til at besvare og returnere spørgelister. Det er derfor et åbent spørgsmål, hvorvidt arkiver i stigende grad må vænne sig til at undvære faste meddelere. Dermed forsvinder den styrke, der ligger i, at arkiver er i besiddelse af en korrespondance med den samme person, der potentielt har fundet sted over et helt livsforløb.

Et andet forhold, der udfordrer spørgelisten, er det faktum, at færre og færre mennesker skriver i hånden, men kommunikerer digitalt. Arkiver og museer eksperimenterer således med at indsamle på nettet. Ved at indsamle på nettet kan man potentielt nå ud til et bredere publikum, samtidig med at efterbehandlingen af data også faciliteres. Lokaleliv.dk består for eksempel af en database, hvor indsamling, registrering og bevaring i princippet udføres på én og samme tid. Spørgsmålet er imidlertid, hvad det digitale medie gør ved kommunikationen. Risikerer man at modtage mindre udførlige svar, hvis meddelere svarer på nettet eller i en e-mail?

Endelig er der hele spørgsmålet om spørgelisten som forskningsmetode, der synes at dele vandene. Fortalerne argumenterer for, at spørgelister udgør en forholdsvis enkel, billig og hurtig metode til at indsamle et forholdsvis stort materiale.⁷ Ved at fokusere på fortællingerne og de emner, der dukker op, uden at meddelerne er blevet bedt om at forholde sig til netop dem, kan metoden bidrage med et rigt perspektiv på det tema, der studeres. Metoden skal ikke stå alene, men indgå som én af flere kvalitative metoder i tilknytning til et forskningsprojekt. Kritikere påpeger til gengæld, at metoden er præget af en arv fra begyndelsen af det 20. århundrede. Her søgte man efter objektive, faktuelle oplysninger om fx landbrugsskikke eller brugen af redskaber, der kunne verificeres og benyttes som belæg i en videnskabelig analyse. Selvom spørgelisterne i stigende grad fokuserer på personlige erfaringer, og hvorledes kultur skabes, medfører genrekonventioner, at arkiverne stadig primært efterspørger faktuelle oplysninger.⁸ Selvom faktuelle oplysninger kan være nok så vigtige, betyder det, at materialet i en vis forstand fortsat behandles som en faktabank snarere end at blive analyseret som et tekstligt materiale, der er skabt i en bestemt sammenhæng.⁹ Netop spørgsmålet om sammenhæng er centralt for et andet kritikpunkt, der påpeger, at det etnografiske fokus på relationer og kulturelle sammenhænge bliver meget svært at indfange via en spørgeliste. Hvorimod de tidlige spørgelister blev sendt ud til meddelere i specifikke områder, fx et sogn, spredes spørgelister i dag til en bredere del af befolkningen. Det medfører, at besvarelserne kommer fra individer, som ikke kan sættes i en konkret social kontekst. Den kontekst, som spørgelistesvarene kan analyseres i, bliver dermed spørgelistens snarere end meddelerens so-

---

7 Lilja 2005, s. 133.

8 Klein 2003, s. 80.

9 Waldetoft 2003, s.12-13.

cialle sammenhæng.¹⁰ Sidst, men ikke mindst, er der spørgsmålet om, hvem der besvarer spørgelisterne. Man skal ikke gøre sig nogen illusion om, at spørgelister kan besvares af et repræsentativt udvalg af befolkningen. De tidlige meddelere var samfundets repræsentanter, dvs. overvejende mænd, mens nutidens meddelere primært er kvinder. Ser man billeder af arkivernes faste meddelere, er den ældre generation stærkt overrepræsenteret. Endelig er de som regel medlemmer af majoritetsbefolkningen, og adskillige forskere har således beklaget, at det ikke i større grad er lykkedes at få etniske minoriteter til at deltage i besvarelsen af spørgelister.¹¹ Ligesom et arkiv kan vise nationens kollektive minde, viser det også den kollektive tavshed, og det er særdeles interessant at se på, hvilke emner og persongrupper, der ikke er med.¹² Selv hvis man anerkender, at spørgelister aldrig kan være repræsentative eller inddrage alle, rejser det spørgsmålet, hvilke fællestræk der så binder meddelerne sammen. I den forstand er det ikke overraskende, at det ofte bliver faktuelle oplysninger, der fremkommer, da spørgelister måske er mest egnede til den folkloristiske belysning af et konkret emne eller en begivenhed snarere end de mere antropologiske spørgsmål om kulturens sammenhænge. Dette er nogle af de dilemmaer, som forskningen synes at slås med, og disse problematikker kan også genkendes i Lokaleliv.dk.

Baggrund om Lokaleliv.dk

Lokaleliv.dk var en digital spørgeskemaundersøgelse, som løb i perioden 1. november 2009 – 31. december 2010. Det overordnede formål var at dokumentere folks aktiviteter i deres lokalområder og det sociale samvær, som er knyttet til. Hvor Dansk Folkemindesamling sammen med Det Digitale Indsamlingsnetværk tidligere havde undersøgt lokale forskelle, var formålet nu at undersøge den lokale sammenhængskraft og få dokumentation for, hvad det er, der binder os sammen i lokalområdet. Oplægget til undersøgelsen stillede en række spørgsmål, som skulle besvares ud fra en lokal afgrænsning:

Hvem er man sammen med, hvad er man sammen om, og hvorfor?

Hvor foregår det, hvem står bag?

Hvad er det, eller hvem er det, der er med til at generere de lokale fællesskaber?

Hvilken betydning har det for den enkelte og for dennes tilhørsforhold til lokalsamfundet?

---

10 Jf. Richette 2003.

11 Fx Klein 2003, s. 84.

12 Klein 2003, s. 84.

det dog vigtigt at være meget bevidst om, hvem det er, der har besvaret spørgeskemaet. I løbet af indsamlingsperioden udsendte Dansk Folkemindesamling og de medvirkende institutioner en række pressemeddelelser for at skabe opmærksomhed om undersøgelsen, og ikke overraskende fik de kampagner, der blev udført, betydning for, hvem der besvarede spørgeskemaet. Det bedste eksempel på dette er det høje antal besvarelser, som blev genereret, efter at landets foreningsaktive blev opfordret til at beskrive deres forening. Alle landets kommuner modtog en e-mail, hvori de blev opfordret til at distribuere den vedhæftede information om undersøgelsen blandt foreningerne i netop deres kommune. Det var selvfølgelig langt fra alle kommuner, der gjorde det, men kampagnen fik stor respons, sandsynligvis fordi den henvendte sig direkte til mennesker, der brænder for en aktivitet. Opfordringen lød blandt andet:

De færreste er vist i tvivl om, at Danmark er et foreningsland. Men spiller foreninger den samme rolle i alle landets lokalsamfund? Er der regionale forskelle på danskernes engagement i foreninger? Er vestjyder eller sønderjyderne mere foreningsaktive end sjællænderne? Er kvinder mere foreningsaktive end mænd? Allerede nu står det klart, at på tværs af alder og interesser spiller foreninger og klubber en central rolle for danskernes engagement i sport og motion, kulturelle aktiviteter og traditioner i lokalområdet. Mange af de mennesker, der har deltaget i undersøgelsen, oplever at have fået nye venner igennem deres aktiviteter, og de føler også en større tilknytning til lokalsamfundet. Men der er fortsat brug for mange flere besvarelser. (Uddrag af brev til foreninger)

Som det kan ses, byggede kampagnen på en positiv forståelse af foreningers potentielle betydning i lokalsamfundet. Dette – og undersøgelsens tema generelt – betyder, at det især er de aktive, der har besvaret skemaet, dvs. dem, der er med i fritidsaktiviteter, eller som på anden vis engagerer sig i det lokale liv. Meget få respondenter angiver, at de slet ikke laver noget i deres lokalområde. Det er således et blik på 'det aktive Danmark', som undersøgelsen kan give. Flere af de indsendte fortællinger er ligeledes skrevet af 'ildsjæle', dvs. personer, som med stort engagement har oprettet en forening, ledet en sportsklub eller brugt tid på ungdomsarbejde. Den følgende fortælling giver et eksempel:

Hej Jeg vil gerne fortælle lidt om den forening jeg selv har været med til at starte. Jeg bor i et yderdistrikt af Frederikshavns kommune. Har været og er engageret i Danmarks naturfredningsforening, Ornitologisk forening samt politisk arbejde. Den forening jeg selv har startet er en aktivitetsforening for hele familien. Jeg synes der var et behov for at familier kan gå til noget sammen, i vores ellers travle og ofte adskilte hverdag. [...] I dag er vi ca. 100 medlemmer fra flere kommuner, men frem for alt binder det vores lokalsamfund meget sammen og vi får 30.000

besøgende til middelalderdagene. Dermed får vi vores lille samfund gjort kendt og egnens håndværkere og lokale købmand får øget omsætning på grund af aktiviteterne. I er velkommen til at rette henvendelse og høre mere om aktiviteterne, eller se på vores hjemmeside. (Kvinde, født 1963)

Udover aktivitetsniveau kan man også finde andre mønstre i forhold til, hvem der har besvaret undersøgelsen. Ser man på respondenternes uddannelsesmæssige baggrund, er der en klar overvægt af personer med en videregående uddannelse. Hele 1295 har angivet, at de har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse, mens 234 fortsat følger en ungdomsuddannelse.¹⁴ Der er næppe tvivl om, at den skriftlige form taler mere til nogle segmenter af befolkningen end andre, ligesom de landsdækkende pressemeddelelser måske primært slog igennem på platforme, der henvender sig til en mere uddannet læser.¹⁵ Kønsfordelingen var ikke overraskende, da der i tråd med den generelle tendens blandt meddelere var flest kvinder, der besvarede undersøgelsen.¹⁶ Dansk Folkemindesamling forsøgte at øge antallet af besvarelser fra unge ved at annoncere direkte på ungdomsuddannelserne og samtidig opfordre lærerne til at inddrage undersøgelsen i undervisningen, og denne kampagne medførte, at aldersspredningen på besvarelserne blev forholdsvis jævn på tværs af årtierne. Det er også blandt de yngre aldersgrupper, at det største antal af personer med anden etnisk baggrund end dansk befinder sig.¹⁷ Alligevel udgør den aldersmæssige sammensætning af respondenterne en overraskelse. De klassiske meddelergupper består primært af ældre, men det er en udbredt antagelse, at ældre ikke besvarer undersøgelser på internettet.¹⁸ Inddeler vi besvarelserne fra Lokaleliv.dk i årtier efter fødselsår, kom det største antal besvarelser (531) dog fra personer født i årene 1939-1949, dvs. mennesker, der på undersøgelsestidspunktet var ml. 61 og 71 år. Ligeledes var der 156 besvarelser fra personer født før 1939, og den ældste respondent var sågar født i 1918. Undersøgelsen punkterer altså myten om, at ældre ikke befinder sig på internettet – eller den antyder i hvert fald, at der er en ændring på vej. Af betydning for besvarelser fra den ældre del af befolkningen er snarere hvilket tema, der spørges til, og hvordan de ældre nås. Som følgende fortælling fra en 71-årig kvinde i Farum antyder, er mange ældre aktive i deres lokalområde:

---

14 Jeg har forsøgt at rense tallene for fejlbesvarelser (herunder falske besvarelser, gentagelser osv.), men da disse endnu ikke er fjernet fra databasen, må jeg tage forbehold for eventuelle, mindre unøjagtigheder i de præsenterede data.

15 For eksempel Politiken, den populærvidenskabelige hjemmeside Videnskab.dk eller hjemmesiden Historieonline.dk, der henvender sig til historieinteresserede.

16 1254 besvarelser kommer fra kvinder og 827 kommer fra mænd.

17 Samlet set kommer dog kun en lille del af undersøgelsens besvarelser fra personer med etnisk minoritetsbaggrund.

18 Hagström og Marander-Eklund 2005, s. 21.

Kræmmermarkeder er mange steder en lokal tradition. Der er mere end 350 kræmmermarkeder i Danmark om året. For nogle af dem, som har stande, er det en sjælden aktivitet – men for andre er det en hobby, som de bruger de fleste af årets weekender på.

Foto: Peter Friis-Nielsen, 2009.

Vore dages pensionister – altså os, der har været hele livet på arbejdsmarkedet – kan rigtig mange ting stadigvæk, og vi har travlt med alverdens gøremål. [...] Jeg har stor glæde af at være med sammen med de andre morgensvømmere i den lokale svømmehal. I saunaen snakker vi kvinder utroligt godt sammen og ordner ofte "verdenssituationen". Hvor torsdag året rundt kl. 09.30 mødes vi på den lokale S-togsstation, hvor der om sommeren er fælles cykelture på ca. 30 km længde. Om vinteren går vi ture sammen i stedet. [...] Så er jeg medlem af den lokale jazzklub, som er utroligt god. [...] Hver onsdag går jeg til Line Dance med en veninde, dog ikke i mit lokalområde. [...] Jeg bruger også megen tid på det huslige. Smadderhyggeligt at man kender alle de lokale forretningsdrivende.

Det er dermed ikke usandsynligt, at emnet faktisk har tiltalt mange ældre, der gerne ville fortælle om deres fritidsaktiviteter i lokalsamfundet. Alt i alt kan vi altså se, at undersøgelsen formåede at henvende sig til en bred gruppe af mennesker, hvilket muliggør søgninger på tværs af alder og køn i materialet. Dog blev meddelelserne også primært personer, der var engagerede i deres lokalområde.

Muligheder for dokumentation og analyse

Hvordan belyser svarene så de spørgsmål, der blev stillet i oplægget til undersøgelsen? Udover at udgøre et forsøg på digital indsamling havde Lokaleliv.dk som tidligere nævnt to primære formål. Det ene var at dokumentere lokale aktiviteter rundt omkring i Danmark, og det andet var at undersøge det sociale samvær i lokalområdet. Det første formål er i et vidt omfang opfyldt. Spørgeskemaet bestod af seks kategorier med forskellige aktiviteter, og her kunne respondenterne angive, hvilke typer af aktiviteter de deltog i, og de har ligeledes kunne tilføje andre ak-

tiviteter.¹⁹ Listen over traditioner, der er "særlige for dit lokalområde" er særdeles lang, og ved at søge i forhold til postnummer kan man altså danne sig et indblik i aktiviteter forskellige steder i Danmark. Her nævnes alt fra sildefestivaler, traktortræk og pibelaug til punkkoncerter, wild west-dag og sambaoptog. Andre stedbundne aktiviteter er fx vejfester, byfester, havnefester, høstfester, kræmmermarkeder, loppemarkeder, kulturnætter og festivaler. Undersøgelsen dokumenterer altså et rigt lokalt liv rundt omkring i det danske samfund.

I forhold til både besvarelse og analyse af spørgeskemaet er det dog en udfordring, at brugen af begreber ikke er helt afklaret. Fx har der været uklarhed omkring betegnelsen "mit lokalområde". Hvad er det egentlig? Mens dette sandsynligvis er forholdsvist let at besvare for dem, der bor på landet eller i en af Danmarks mindre byer, bliver afgrænsningen sværere at lave, jo mere urbant området er. I København kan 'mit lokalområde' således være alt fra min gade til min bydel til hele København. Og skal det tælles med, hvis jeg bor på Amager, men er frivillig i en forening på Østerbro? I denne forstand er definitionen af det lokale lagt op til respondenterne, men uden at forskeren har mulighed for at undersøge begrebets potentielt mange betydninger. Dette var dog en implikation, som styregruppen i udgangspunktet var klar over, men man besluttede, at det ikke var et problem, hvordan de enkelte informanter definerer "lokalområde", fordi det ikke vil have betydning for undersøgelsens resultat. Uanset hvilken forståelse, den enkelte informant besvarer ud fra, er det personens oplysninger om aktiviteter/fællesskab, der er interessante, ikke om de foregår inden for eksempelvis en kommunegrænse eller måske et mindre område, der tilfældigvis overskrider en kommunegrænse. Ikke desto mindre har uklarheden dog haft en betydning, idet nogle respondenter selv har gjort opmærksom på, at de fandt det svært at afgrænse:

Stadil er et meget lille samfund, hvor der ikke er mange kulturelle aktiviteter, så jeg har udvidet mit 'nærområde' til Ringkøbing, hvad det litterære angår. Motion/fysisk træning foregår ligeledes i Ringkøbing hos fysioterapeuter. Musik/konserter skal jeg også længere væk for at opleve. Om sommeren sejler jeg kajak, oftest på Stadil fjord. Spørgeskemaet er ikke helt nemt at besvare: f.eks. hvor stort er mit lokalområde? (Kvinde, født 1942).

I den forstand kan man overveje, om spørgeskemaet skulle have vendt perspektivet helt på hovedet, så det ikke var lokalområdet, men snarere aktiviteterne, der blev afgrænsningen. Dette kunne åbne for et perspektiv på, hvornår og i hvilke sammenhænge det lokale er relevant. På den anden side er den type åbne spørgsmål netop meget svære at gennemføre i et spørgeskema.

---

19 De seks kategorier er 'sport og motion', 'kulturelle fritidsaktiviteter', 'andre fritidsaktiviteter', 'højtider', 'traditioner' og 'særlige lokale tradition og aktiviteter'.

Den lokale afgrænsning har medført en anden udfordring, som ikke var forudset, men derimod er opstået i analysefasen. Dette gælder den manglende mulighed for at afgrænse søgninger på tværs af lokalområder. Som tidligere nævnt indeholder databasens resultatside en række definerede søgekategorier, hvoraf postnummer er én. Dette giver fremragende mulighed for at søge efter svar fra bestemte kommuner. Det er også en fordel for de deltagende arkiver og museer, der har adgang til materialet og dermed kan søge efter svar fra netop deres områder. Imidlertid er der ikke tænkt andre stedsangivelser ind i spørgeskemaet, fx størrelsen på den by, respondenter bor i. Hvis jeg således ønsker at lede efter forskelle mellem by og land, som ville være en oplagt ramme for en analyse af lokalområdets betydning, kræver det, at jeg gennemgår listen over samtlige Danmarks hundredvis af postnumre og kategoriserer dem som by eller land, før jeg kan gå i gang med søgningen. Dette er naturligvis muligt, men særdeles ressourcekrævende. Den mest oplagte mulighed for regional sammenligning er i øjeblikket at søge på regioner, dvs. at vælge sekvenser af postnumre og sammenligne forskellige områder med hinanden (Sjælland vs. Fyn eller Nordjylland vs. Sønderjylland). For nogle læsere fremstår dette muligvis som et teknisk spørgsmål, der kan afklares med en ny digital løsning i en fremtidig database. Min pointe er imidlertid, at det tekniske og det analytiske definerer hinanden, således at analytiske tilgange får betydning for, hvordan teknikken udformes, mens teknikken samtidigt former, hvordan analysen kan udføres. Medmindre man ønsker at behandle materialet på samme måde som papirmateriale (altså at man printer og sorterer materialet i hånden), kan et digitalt spørgeskema ikke tænkes på samme måde som et spørgeskema, der udsendes i fysisk form.

Analysen af sociale sammenhænge

I forhold til at undersøge det sociale samvær omkring aktiviteterne indeholdt undersøgelsen som nævnt en række spørgsmål om sociale relationer, som jeg ikke skal komme nærmere ind på her. En meget foreløbig analyse peger dog på, at materialet viser en sammenhæng mellem lokale aktiviteter og skabelsen af lokale, sociale relationer. Ved besvarelsen af de tre første kategorier i spørgeskemaet²⁰ kan respondenter vælge, hvilken aktivitet (inden for hver kategori), vedkommende oftest deltager i. Derefter følger spørgsmålet: "Har denne deltagelse givet dig nye venner i dit lokalområde?". Her er svarene langt overvejende positive med 57% ja til sport og motion, 68% vedr. kulturelle fritidsaktiviteter og 72% ved andre fritidsaktiviteter. Sammenholdes svarene på spørgsmålene om nye venner og øget tilhørsforhold, viser det sig, at blandt de mænd, der mener, at deltagelse i sport

---

20 De tre kategorier er 'sport og motion', 'kulturelle fritidsaktiviteter' og 'andre fritidsaktiviteter'.

og motion giver dem et øget tilhørsforhold til deres lokalområde, har hele 85% også svaret ja til, at denne deltagelse har givet dem nye venner. Dette peger klart på en relation mellem opbygningen af sociale relationer og tilhørsforhold. Sammenfaldet er lidt mindre blandt kvinderne, hvor der er 74% overensstemmelse.

Hvorfor opstår disse forskelle? Hvis vi antager, at de ikke er tilfældige, er en af mulighederne, at der er kønsforskelle mellem hvilke typer af sport og motion, respondenterne er engagerede i. Et hurtigt blik på besvarelserne giver indtryk af, at flere mænd end kvinder deltager i holdsport, hvorimod flere kvinder nævner motion, såsom løb, cykling og fitness, der i højere grad foregår alene. Dette kunne også være en forklaring på, hvorfor flere kvinder under 50 år end over 50 år ikke synes, at deres sport og motion giver dem et øget tilhørsforhold (50% vs. 61%). En anden mulig forklaring er imidlertid, at der er forskel på, hvem der bliver definerede som 'venner'. Netop denne sidste pointe peger igen på, at brugen af begreber ikke er afklaret, men refererer til en antaget fælles forståelse. Styrken ved spørgeskemaer er således, at man kan stille de samme spørgsmål til en større gruppe mennesker og kvantificere svarene, men til gengæld kan spørgeskemaer ikke indfange de sociale processer, der foregår.²¹

Denne problematik bliver især synlig, hvis man fokuserer på det sidste spørgsmål, der blev stillet i oplægget til undersøgelsen, nemlig "Hvilken betydning har [lokale aktiviteter] for den enkelte og for dennes tilhørsforhold til lokalsamfundet?" Undersøgelsen af sammenhængen mellem aktiviteter, sociale relationer og lokalt tilhørsforhold er en kompliceret sag, til dels fordi det at skabe tilhørsforhold ikke er helt enkelt i sig selv. Selvom det ikke er eksplicit formuleret, er Lokaleliv.dk baseret på en antagelse om, at en involvering i lokale aktiviteter vil øge tilhørsforholdet til det sted, hvor man bor. Ser vi på resultaterne fra lokaleliv.dk, bekræfter de umiddelbart en sådan sammenhæng mellem deltagelse, sociale relationer og det at høre til. Hver af de seks aktivitetskategorier indeholder til sidst spørgsmålet "Giver deltagelse i denne aktivitet dig et stærkere tilhørsforhold til dit lokalområde?". Med undtagelse af kategorien 'traditioner' er hovedparten af de afgivne svar positive (ml. 55%-72%). Det er måske ikke overraskende, at kun 44% svarer positivt vedr. traditioner, da begivenheder, såsom barnedåb, polterabend eller rund fødselsdag, i højere grad forbindes med livsforløb end med sted. Flest positive svar får kategorierne 'andre fritidsaktiviteter' (fx natur, bestyrelsesarbejde, foreningsengagement) og 'særlige lokale traditioner', der begge får 72% positive svar. En overvejende del af respondenterne svarer ligeledes ja til, at de deltager i socialt samvær før eller efter aktiviteten, især når det gælder kulturelle og andre fritidsaktiviteter.

Selvom besvarelserne nok kan pege på tendenser, giver de dog ingen forklaringer. I den forstand rejser undersøgelsen flere spørgsmål, end den besvarer: Hvad

---

21 Hastrup et. al. 2012: 85.

forstår respondenterne egentlig ved et øget tilhørsforhold? Hvordan skabes det? På hvilke måder indgår respondenterne i diverse aktiviteter, og hvordan praktiseres de tilknyttede sociale relationer i hverdagen? Som følgende respondent, en yngre studerende, påpeger i sin fortælling, er det mest oplagt at svare positivt på det stillede spørgsmål:

Generelt oplevede jeg, at da jeg blev spurgt om, hvorvidt det øgede mit tilhørsforhold til stedet – der vidste jeg godt, at jeg skulle svare 'ja'. Havde oplevelsen af: 'nå ja, det har da egentlig øget mit tilhørsforhold'... selvom jeg aldrig har tænkt over det før.

Den unge kvinde peger her på to relevante forhold. For det første svarer mange respondenter ikke alene ud fra deres egne overvejelser, men også ud fra nogle forventninger om, hvad spørgeren ønsker at høre. Der ligger således en skjult dialog om, hvad et 'godt svar' er.²² Dette gælder i og for sig for alle former for indsamling, men ved mere kvalitative metoder er det måske nemmere at sætte personens svar i en større sammenhæng. Den anden pointe er, at spørgsmål omkring det lokale og tilhørsforhold er indlejret i en positiv sammenhæng. Med andre ord associeres det lokale ofte med noget positivt. Det, som imidlertid ikke kommer med i spørgeskemaet, er de processer, hvor tilhørsforholdet skabes eller udfordres, og som fx er beskrevet i klassiske studier af engelske landsbysamfund.²³ Det at høre til er ikke en relation eller en følelse, der opstår én gang for alle. Det drejer sig ikke kun om den enkeltes egen opfattelse, men også hvordan man bliver opfattet af andre.²⁴ Som københavnsk indvandrer i et jysk landsbysamfund kan man sagtens opleve, at man selv føler, man hører til, men ikke bliver anerkendt som tilhørende af andre. Da tilhørsforhold er relationelt og situationelt, kan det at høre til også variere fra situation til situation. Hvilke aspekter af tilhørsforhold, der får betydning, kan således variere meget, også i en dansk sammenhæng.²⁵ I et digitalt spørgeskema bliver denne dynamik til stilstand, fordi det situationelle ikke kan komme med. Det bliver således informanternes udsagn i en helt bestemt sammenhæng, der bliver styrende for resultatet. I den forstand bør spørgeskemaet Lokaleliv.dk danne grundlag for videre forskning, snarere end at undersøgelsen kan stå alene.

---

22 Denne pointe stammer fra Lena Marander-Eklunds oplæg "Som vi ropar får vi svar - metodologiske aspekter på tilkomsten af skriftligt og muntligt biografisk material" (utrykt), præsenteret ved Varför frågelistor? Ett seminarium om frågelistan som metod, Svenska litteratursällskapet i Finland, 16 - 17 november 2012.

23 Strathern 1981; Cohen 1982; Edwards og Strathern 2000.

24 Anthias 2006, s.19.

25 Jenkins 2011, s.63ff.

Godt naboskab er et tema, der berøres i flere af de indsendte fortællinger. På billedet holder naboer på Christianshavn fællesspisning med grill i baggården.

Foto: Susanne Mertz, juni 2010.

De indsendte fortællinger som materiale

De indsendte fortællinger udgør en anden type materiale, der i højere grad ligner den klassiske spørgeliste og lægger op til en mere narrativ analyse. I alt 334 personer har valgt at indsende en fortælling, og deres fortællinger varierer med alt fra én linje til et essay. Det er væsentligt at overveje, hvilken betydning, den digitale genre har for udformningen af det indsamlede materiale. På baggrund af en sammenligning mellem skriftlige fortællinger, spørgelister og interviews har Lena Marander-Eklund påpeget, at forskellige indsamlingsmetoder synes at generere forskellige narrative strategier.²⁶ Erfaringer fra Norsk Etnologisk Granskning, hvor man har eksperimenteret med digitale spørgelister, viser det samme. Her har en sammenligning mellem papirbaserede og digitale svar vist, at de digitale svar i større grad var baseret på spørgeskemaspørgsmål, hvorimod der var flere essayagtige svar blandt de papirbaserede. Ligeledes syntes der at være større refleksion i de papirbaserede svar end i de digitale. Dette rejser spørgsmålet, om de, der svarede skriftligt, var mere vant til at skrive og reflektere, end de 'hurtigere' svar

---

²⁶ Præsenteret i oplægget "Som vi ropar får vi svar – metodologiska aspekter på tillkomsten af skriftligt og muntligt biografiskt material" (utrykt) ved Varför frågelistor? Ett seminarium om frågelistan som metod, Svenska litteratursällskapet i Finland, 16. – 17. november 2012.

der kom ind via nettet.²⁷ Materialet fra Lokaleliv.dk kan af gode grunde ikke sammenlignes med andre materialetyper, men det er gennemgående, at de indsendte fortællinger er meget korte, ofte kun et enkelt afsnit. Man kan derfor overveje, om skriftlige svar på nettet vil have en tendens til at være hurtigere og kortere – som fx forskellen mellem en e-mail og et brev – eller om det blot hænger sammen med, at der i denne undersøgelse ikke var lagt op til længere fortællinger.

På trods af deres begrænsede omfang kaster fortællingerne lys over forskellige former for fællesskaber og de måder, hvorpå lokale aktiviteter påvirker tilknytning til sted. Især peger de på betydningen af forskellige former for relationer. Den følgende fortælling illustrerer de sociale processer, som spørgeskemabesvarelserne kun kunne antyde:

Jeg flyttede hertil fra den anden ende af landet for små 3 år siden, fordi jeg fandt en mand her fra området. Jeg kendte selvsagt ikke en sjæl. Efter ca. et halvt år blev jeg spurgt/opfordret til at stille op til bestyrelsen for idrætsforeningen. Jeg blev valgt ind og det er nu 2 år siden, og jeg er på fornavn med mindst 100 – 150 personer fra området og har fået anerkendelse for det arbejde, jeg lægger i foreningen. [...] Jeg elsker at bo i Skrave. (Kvinde, født 1979)

Kvindens fortælling peger på foreningslivets integrerende funktion. Den viser betydningen af relationer, der udvikler sig på baggrund af fælles tilstedeværelse og deltagelse i aktiviteter igennem en længere periode.²⁸ Forældrene til de andre børn i sønnens fodboldklub er ikke nødvendigvis nogle, man er nære venner med, men man mødes til kamp hver lørdag, og over tid udvikler der sig en genkendelse og en relation. I ovenstående fortælling er opbygningen af sådanne relationer forbundet med påtagelsen af et ansvar og anerkendelse for den indsats, man yder. Andre gange kan relationen til et sted være forbundet med mennesker, man slet ikke taler med, men som man blot genkender, når man handler ind, ser ved det samme tog om morgenen, eller hvor man nu end færdes. De er måske ikke vigtige i den eksplicitte forståelse af, hvor man hører til, men de hører med i den sammenhæng, der betyder, at et sted er kendt.

Betydningen af naborelationer er et andet tema, der også er gennemgående i fortællingerne. Fortællingerne illustrerer, hvordan fællesskaber bl.a. skabes ved udveksling af støtte og fælles samvær, fx ved årlige traditioner. Et meget sigende udsagn kommer fra en kvinde, født 1943, der om naboerne på vejen fortæller: ”Vi har en god måde at komme hinanden ved, ved at være sammen uden at være alt

---

27 Disse pointer stammer fra Kari Telste og Line Grønstads oplæg ”Skilnad og likskap mellom papirbaserte og elektroniske spørjelister. Eksempelet spørjelista Minnemarkeringar etter terrorhandlingarne i Norge 22. juli 2011”, præsenteret ved Varför frågelistor? Ett seminarium om frågelistan som metod, Svenska litteratursällskapet i Finland, 16. – 17. november 2012.

28 Sansom 1980; Dyck 2002.

for meget sammen”. Her peger fortælleren på den hårfine grænse, der er ved at være sammen ”uden at være alt for meget sammen”. Nabofællesskabet må således ikke blive en byrde. Fortælleren bidrager dermed med et indblik, hvor der står meget mere, end hvad der reelt er på linjerne. På den måde illustrerer de indsendte fortællinger, hvad der er blevet prist som en fordel ved den etnologiske spørgeliste, nemlig at meddelernes egne åbne svar kan belyse et emne fra mange perspektiver. I de fleste fortællinger kan det dog ikke undgås, at det primært er de markerede relationer, der beskrives. Eller for at give et eksempel: I materialet er vejfester utallige gange nævnt som en lokal aktivitet, og undersøgelsen dokumenterer således på glimrende vis, hvordan mange naboer mødes i sociale aktiviteter. Men de umarkerede relationer – snakken over hækken eller hverdagens lån af en kop sukker – der også kan være essentielle for oplevelsen af fællesskab, bliver ikke på samme vis indfanget af fortællingerne. Det samme gælder konflikter, der kun i meget få tilfælde bliver nævnt eller nærmere antydnet. Som tidligere nævnt er det således et positivt blik på lokale fællesskaber, der fremstår ved gennemlæsning af både spørgeskema og fortællinger. Dette er også tydeligt, såfremt man gennemlæser alle de eksempler, der er nævnt her i artiklen.

Konklusion

Som jeg har vist, indeholder Lokaleliv.dk en række data, som inviterer til en dybdegående analyse. Materialet dokumenterer en rig mængde lokale fritidsaktiviteter i Danmark, og det indeholder data, der kan fortælle mere om de fællesskaber, der er tilknyttet aktiviteterne. Indsamlingen er dog også præget af en diskrepans mellem de spørgsmål, undersøgelsen har søgt at besvare, og den metode, der er benyttet. Lokaleliv.dk er inspireret af den etnologiske spørgeliste, hvor åbne spørgsmål inviterer meddelerne til at fortælle om deres personlige erfaringer, men den benytter sig primært af en kvantitativ metode, hvor de fleste svarmuligheder er multiple choice. Dette var et bevidst valg, men sammenhængen mellem spørgsmål og metode er dog ret essentiel for muligheden for at analysere besvarelserne. Som min artikel har vist, har den valgte metode haft en række fordele. Man er nået ud til et stort antal mennesker, og materialets størrelse giver mulighed for at analysere på tværs af køn og alder. Det er ligeledes muligt at lave regionale analyser. Imidlertid har formatet den ulempe, at ’det levede liv’ bliver svært at indfange, fordi sociale processer og sociale sammenhænge ikke fremgår af materialet. Samtidig er det et bestemt perspektiv på det lokale, der fremkommer. Undersøgelsen er først og fremmest blevet besvaret af personer, der er aktive i deres fritidsliv og lokalt engagerede, og den giver et meget positivt blik på lokal-samfundet, da konflikter og uoverensstemmelser kun nævnes – og spørges til – i

begrænset omfang. De indsendte fortællinger udgør et mere rigt og varieret materiale, men de er samtidig prægede af det digitale format og er forholdsvis korte.

Hvilke erfaringer kan vi så drage på baggrund af Lokaleliv.dk? Først og fremmest rejser undersøgelsen en række spørgsmål om, hvordan indsamling fremover skal prioriteres. I den ideelle verden udarbejdes spørgelister kun, når der også er ressourcer til efterfølgende at analysere og formidle materialet. Spørgelisten er en metode, som kræver meget af den, der skal analysere.²⁹ Hvis spørgelister er tilknyttet et forskningsprojekt, vil det sikre, at spørgelisten som metode ikke står alene. Samtidig bliver de stillede spørgsmål funderet på specifikke forskningsinteresser, selvom det også er sandt, at forskere ikke altid i forvejen ved, hvilke spørgsmål, der er de rigtige at stille, eller hvilken viden der vil være interessant.³⁰ Spørgsmålet er dog, hvordan man bedst får besvaret de spørgsmål, man har. Spørgelisten som metode kan måske bedst bidrage i beskrivelsen af en bestemt aktivitet, begivenhed eller et andet afgrænset emne, som det også er tilfældet i de eksempler fra andre arkiver, der tidligere er nævnt. I tilfældet Lokaleliv.dk kunne emnet lokale fællesskaber nok have været mere indgående belyst ved et kvalitativt forskningsprojekt, baseret på feltarbejde. Dette ville måske ikke have haft den samme bredde, men det ville have indfanget sociale processer bedre. Her bliver det selvfølgelig nødvendigt at tænke på økonomiske ressourcer. I udgangspunktet virker spørgeskemaet både billigere og hurtigere, men hvis man medtænker de ressourcer, der bruges på forberedelse og disseminering i forhold til udbytte, er forskellen måske ikke så stor. På nuværende tidspunkt kunne en dybdegående analyse af materialet fint ligge til grund for udarbejdelsen af et kvalitativt forskningsprojekt om lokale fællesskaber og sociale relationer generelt. Databasen indeholder desuden kontakter til en række af de mennesker, der har besvaret undersøgelsen.

Et andet spørgsmål, som undersøgelsen rejser, er, hvordan vi bedst kan udnytte det digitale format. Mens det er en fordel, at materialet i Lokaleliv.dk nu ligger i en database, hvor det i princippet er både registreret og velbevaret, er det en ulempe, at databaseformatet tilsyneladende lægger mere op til spørgeskemaer end spørgelister, dvs. svar, der kan måles og sammenlignes. Det bør derfor overvejes, om digitale medier i praksis fortsat er mest velegnede til at sprede adgang til spørgelister (som fx ved at lægge spørgelister på arkivernes hjemmesider), eller om der bør arbejdes videre med at udvikle spørgelister, der passer specifikt til det digitale format. Fx kan det være en fordel, at digitale spørgelister giver mulighed for at tilknytte forskellige medier, fx upload af billeder og lyd. I den forstand kan det nok være relevant at arbejde videre med en form for indsamling, der kombinerer både digitale og klassiske metoder. Det endelige svar må dog afhænge af,

---

29 Skjelbred 2006, s. 35.

30 Hagström og Sjöholm 2003, s. 137.

hvad det er, man som arkiv ønsker at undersøge, da forskellige metoder til dataindsamling som vist skaber forskellige former for data. Det digitale format bør således understøtte de forskningsmæssige interesser, ikke omvendt.

Litteraturliste

- Anthias, Floya 2006: "Belongings in a Globalising and Unequal World: Rethinking Translocations". Nira Yuval-Davis, Kalpana Kannabiran og Ulrike Vieten (red.): *The Situated Politics of Belonging*. Sage Publications, s. 17-31.
- Cohen, Anthony 1982: *Belonging. Identity and Social Organisation in British Rural Cultures*. Manchester University Press.
- Dyck, Noel 2002: "'Have you been to Hayward Field?': Children's Sport and the Construction of Community in Suburban Canada". Vered Amit (red.): *Realizing Community. Concepts, Social Relationships and Sentiments*. Routledge.
- Edwards, Jeanette and Marilyn Strathern 2000: "Including our Own". Janet Carsten (red.): *Cultures of Relatedness. New Approaches to the Study of Kinship*. Cambridge University Press.
- Hagström, Charlotte og Lena Marander-Eklund 2005: "Att arbeta med frågelistor. En introduktion". Charlotte Hagström og Lena Marander-Eklund (red.): *Frågelistan som källa och metod*. Studentlitteratur, s. 9-29.
- Hagström, Charlotte og Carina Sjöholm 2003: "Frågelisters roll i forskningen. Två exempel på tillämpning". Nilsson, Bo G., Dan Waldetoft og Christina Westergren (red): *Frågelist och berättarglädje. Om frågelistor som forskningsmetod och folklig genre*. Nordiska Museets Forlag, s. 131-138.
- Hastrup, Kirsten, Cecilie Rubow og Tine Tjørnhøj-Thomsen 2011: *Kulturanalyse. Kort fortalt*. Samfundslitteratur.
- Jenkins, Richard 2011: *Being Danish. Paradoxes of Identity in Everyday Life*. Museum Tusulanums Forlag.
- Klein, Barbro 2003: "Personlig hygien. Reflektioner kring frågelistor, meddelarsvar och vetenskap". Nilsson, Bo G., Dan Waldetoft og Christina Westergren (red): *Frågelist och berättarglädje. Om frågelistor som forskningsmetod och folklig genre*. Nordiska Museets Forlag, s.69-85.
- Lilja, Agneta 2005: "Kvinnor skriver om kvinnor. Frågor, svar och tolkningar". Charlotte Hagström og Lena Marander-Eklund (red.): *Frågelistan som källa och metod*. Studentlitteratur, s. 133-148.
- Moestue, Anne (red) 2000: *Tanker om fremtiden*. Norsk Etnologisk Granskning.
- Nilsson, Bo G., Dan Waldetoft og Christina Westergren (red) 2000: *Frågelist och berättarglädje. Om frågelistor som forskningsmetod och folklig genre*. Nordiska Museets Forlag.

- Richette, Christian 2003: "Frågelistan. Ett kontextkritiskt perspektiv". Nilsson, Bo G., Dan Waldetoft og Christina Westergren (red): *Frågelist och berättarglädje. Om frågelistor som forskningsmetod och folklig genre*. Nordiska Museets Forlag, s. 117-128.
- Sansom, Bruce 1980: *The Camp at Wallaby Cross. Aboriginal Fringe Dwellers in Darwin*. Australian Institute of Aboriginal Studies.
- Skjelbred, Ann Helene Bolstad 2006: "Hva slags svar? Spørreliste som metode og materialet som kilde". Moestue, Anne og Ann Helene Bolstad Skjelbred (red): *Kunnskapssamtaler. By og bygd* 39, s. 22-41.
- Strathern, Marilyn 1981: *Kinship at the Core. An Anthropology of Elmdon, a Village in North-West Essex in the Nineteen-Sixties*. Cambridge University Press.
- Szöcs, Andreas Elemer 2009: *Lokale og regionale forskelle. Evaluering*. Upubliceret rapport, Det Kongelige Bibliotek.
- Waldetoft, Dan 2003: "Vad vill vi med våra frågelistor?" Nilsson, Bo G., Dan Waldetoft og Christina Westergren (red): *Frågelist och berättarglädje. Om frågelistor som forskningsmetod och folklig genre*. Nordiska Museets Forlag, s. 9-15.

The method of digital collection: Experiences from Lokaleliv.dk

Collection and research are two central purposes for the Danish Folklore Archives at the Royal Library. Like many other archives in the Nordic countries, the archive is experimenting with digital collection via the internet. In 2009-2010, the Danish Folklore Archives carried out the internet based questionnaire Lokaleliv.dk (“Local lives in Denmark”) together with a number of Danish archives and museums. The purpose of the questionnaire was to gather information about voluntary activities taking place in different local communities in Denmark and to examine how local communities come into being. The questionnaire thus focused on leisure activities and social relations among people in Denmark. It consisted of 73 questions, with the last question including the option of writing a text about one’s activities in the local area.

While the questionnaire responses document a rich and varied life of local communities all over the country, it has turned out that it is difficult to analyze the collected material with regard to the questions initially posed when the project was launched. Based on the initial experiences and results from Lokaleliv.dk, the purpose of this article is to discuss some of the challenges of digital collection. It discusses conceptual and methodological issues related to the study, and it argues that one of the key challenges in working with the findings from Lokaleliv.dk is based on a discrepancy between the questions asked and the methods used.